

Ilves kotiutui Rantalakeudelle

Pari emoa pentuineen liikkuu Alatemmeksellä

Ilkka Ylitalo

LIMINKA Parin viime vuoden aikana ovat ilveshavainnot lisääntyneet selvästi lakeuden alueella. Limingassa ja Lumijoella varsinkin tämän syksyn ja alkutalven aikana on tehty runsaasti jälki- ja näköhavaintoja.

– Takavuosina ilves vieraili meillä satunnaisesti. Nyt kanta on pysyvä. Sen todistaa parhaiten Alatemmeksellä tehdyt havainnot parista emästä pentuineen, Limingan seudun riistanhoitoyhdistyksen puheenjohtaja **Hannu Pietiläinen** kertoo.

Hän on myös suurpetohavaintojen kerääjä. Tänä syksynä hänelle on tullut ennätysmäärä tietoja ilvesten liikkeistä.

– Lakeuden alueella liikkuu ainakin kuusi-seitsemän ilvestä. Yhdellä emolla on mukanaan kaksi viime kevään pentua ja toisella yksi. Lisäksi liikkeellä on pari aikuista yksinään kulkevaa eläintä, Pietiläinen sanoo.

Ilves kulkee laajalla alueella. Lumijoen ja Alatem-

Lakeuden alueella viimeisen ilveksen ampumisesta on kulunut vuosikymmeniä. Rauhoitettu eläin ei aiheuta yleensä vahinkoa ihmiselle eikä kotieläimille

ettelemus. Sen täytyy löytää ruokaa lähes päivittäin. Ilveksen hampaat eivät pysty jäiseen lihaan, joten haaskoista ei ole sille talvella hyötyä.

Pietiläinen arveleekin, että Kaakkurista löytynyt ilves oli etsimässä ruokaa talojen läheisyydestä, kun nälkä ja pakkanen uuvuttivat sen voimat.

ILVES liikkuu hämärissä. Sen näkeminen on sattumaa. Eläin kiertää ihmisen kaukaa. Mitä kovempi talvi on ja mitä vähemmäksi ruoka käy, on ilveksenkin pakko hakeutua lähemmäksi



VESA TYNI

meksen havainnot ovat varmasti osin samojen eläinten aiheuttamia, mutta kanta on selvästi vahvistunut.

LAUHAT talvet ja kannan yleinen vahvistuminen ovat laajentaneet ilveksen asumisalueita.

– Lakeudella on ollut hyvä jäniskanta ja metsäkauriitakin on melko paljon. Nämä ovat ilveksen pääravintoa. Jäniskanta on jo selvästi laskenut ja myös luonnossa viljeinä olevat kissat ovat vähentyneet. Kauriit ovat väistäneet ilvestä siirtymällä toisille alueille, Pietiläinen kertoo.

Ilves verottaa jonkin verran riistaeläinten kantoja, mutta myös supikoirat kuuluvat sen ravintoon. Pietiläisen mukaan ilveksistä ei ole ollut yleistä haittaa riistaeläimille, vaikka paikallisesti jotkut alueet ovatkin melkein tyhjentyneet. Poronhoitoalueella tilanne on toinen, kun ilvekset tappavat vuosittain suuren määrän poroja.

– Ilves kuuluu Suomen luontoon siinä missä muutkin eläimet. Se on taitava pyydystäjä. Ketteräliikkeen kissapeto vaanii salaistaan ja nappaa pääosin pieniä jyrsijöitä, jäniksiä ja metsäkauriita, Pietiläinen kertoo.

Viime päivien kovat pakaset ovat ilvekselle kova ko-

asutusta. Suomen ilveskannan oletetaan olevan tällä hetkellä noin 2 000 yksilöä. Tiheimät kannat ovat eteläisessä Suomessa Hämeessä ja Savossa. Maa- ja metsätalousministeriö myönsi helmikuun lopussa päättyväälle pyyntikaudelle 340 pyyntilupaa, joista Pohjois-Suomen poronhoitoalueelle 50 ja muualle 30.

Lakeuden alueella viimeisen ilveksen ampumisesta on kulunut vuosikymmeniä. Rauhoitettu eläin ei aiheuta yleensä vahinkoa ihmiselle eikä kotieläimille. Pietiläisen mukaan lakeuden alueelle ei ole pyyntilupia tulossa. Kanta on vielä aivan liian pieni, eikä tupsukorvat ole aiheuttaneet vahinkoa.

Pietiläinen sanoo seuraavansa kannan kehitystä mielenkiinnolla. Hän toivoo, että havainnoista ilmoitettaiisiin hänelle ja muille suurpetoyhdysmiehille.

– Varsinkin pyyntijätteen löydöt olisi mielenkiintoinen tieto. Tähän mennessä ei vielä ole niistä havaintoja, Pietiläinen sanoo.

KAURIS ja ilves, hirvi ja susi ovat saalispetopareja. Susitakin on havaintoja entistä enemmän lakeuden laidoilta Pelson suoalueiden suunnasta.

– Siellä liikkuu pari susilaumaa, jotka harhautuvat



Ilves on yleistynyt myös lakeudella.

toisinaan Tyrnävän ja Temmeksen puolelle. Alueella on myös tiheä hirvikanta varsinkin talvella. Susikannan odotetaan lähivuosina vakiintuvan myös lakeudelle. Tällä hetkellä susi on täällä vain läpikulkija, Pietiläinen toteaa.

Karhu on asettunut pysyvästi lakeudelle jo vuosia sitten. Pietiläisen mukaan emoista pentuineen on havaintoja monelta kesältä.

SUURPETOJEN siirtoistutuksista kiistellään usein. Hannu Pietiläisen mukaan ahmoja siirrettiin 1990-luvulla Käsivarren Lapista Kannuksen ja Perhon alueelle. Lakeudella tehdyt havainnot kuuluvat tähän po-

pulaatioon.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, jolle suurpetotutkimus meillä kuuluu, on vakuuttanut, että susia ei ole siirtoistutettu. Kansanparissa on esitetty toisia väitteitä. Pietiläinen luottaa RKTL:een ja uskoo, että niin ilves kuin susikin ovat levinneet meille luontaisesti.

– Pedot kuuluvat luontoomme. Niillä on oma tärkeä paikka luonnon tasapainon ylläpitäjänä. Jos kantojen kasvu jatkuu, kohtaamme ehkä eläimiä entistä useammin. Yleensä eläin kiertää meidät kuitenkin kaukaa. Ne ehkä näkevät meidät, mutta me emme tiedä pedoista mitään, Pietiläinen naurahtaa.

Info

VESA TYNI

■ Ilves eli euraasialainen ilves (Lynx lynx) on keskikokoinen kissaeläin. Se on Euroopan ja Siperian metsien tärkeimpiä petoja. Ilves on Suomessa ainoa luonnonvarainen kissaeläin.

■ Aikuisen ilveksen pituus on 70-130 cm ja paino 8-30 kg. Uros on jonkin verran naarasta suurempi. Lyhyt häntä ja tupsut korvien päissä ovat ilveksen tärkeimmät tunnusmerkit.

■ Turkin väri on harmaan- tai punertavanruskea. Yleensä turkissa on myös tummia täpliä tai juovia, jotka erottuvat parhaiten ja-loissa.

■ Ilvesnaaras tulee kiimaan helmi-maaliskuussa. Se synnyttää 2-3 poikasta 63-72 päivää kestävä kantoajan jälkeen. Pennut ovat emostaan riippuvaisia seuraavaan kevääseen saakka. Ilvekset elävät luonnossa korkeintaan 17-vuotiaiksi.

